

Pretposljednji esej autora Sebastiana Haumanna naslovlje je »Ubiquitous Mining: The Spatial Patterns of Limestone Quarrying in Late Nineteenth-Century Rhineland«. Kao što je vidljivo iz samog naslova autor obrađuje temu rudarenja kamena vapnenca u kasnom 19. st. na području Rajske oblasti. Kao primjer kamenoloma uzet je onaj na području Mettmanna. Autor ukratko prolazi kroz povijest rudarenja na području Mettmanna u 19. st. te se više fokusira na znanje o terenu na kojem su se nalazili kamenolomi i legalnim praksama vezanim uz kamenolome. Tlo s malim udjelom pjeska i gline bilo je povoljno za rudarenje vapnenca. Što se tiče zakona, rudarenje vapnenca bilo je manje obuhvaćeno njima, tj. zakon iz 1865. o rudarenju uopće nije obuhvaćao vapnenac. Na taj način su vlasnici kamenoloma vapnenca imali daleko veću slobodu što je posljedično rezultiralo i ubrzanom razvitkom. Kada se i počelo zakonski uređivati rudarenje vapnenca to je prepušteno lokalnim vlastima, na koje su bogati vlasnici kamenoloma imali veći utjecaj.

Posljednji esej »Uranium Mining and the Environment in East and West Germany« autora Manuela Schramma pokušaj je obrađivanja teme rudarenja uranijuma. Za razliku od ostalih eseja ovaj se bavi 20. st., tj. vremenom hladnog rata kada je uranijum postao traženi metal. Važnost uranijuma bila je jednaka i za zapadne sile kao i za SSSR te se zbog toga počinje razvijati rudarenje uranijuma i u SR Njemačkoj, kao i u DDR-u. Brži i uspješniji u tome bili su u DDR-u gdje je rudarenje počelo odmah nakon rata dok se kod njihovih zapadnih sunarodnjaka to protegnula do 1950ih godina. Nadalje se u eseju obrađuju teme zagađenja okoliša kao što je bilo ono kod Wismut AGa u DDR-u i Ellweilera i Manzeschwanda u SR Njemačkoj. U svakom od tih slučajeva zagađenje je ostavilo posljedice do danas. Ovakav pristup usporedbi dvaju zemalja istog naroda zanimljiva je primjena komparacije u historijskoj znanosti. Posebice kada se uzme u obzir različitost sustava vlast u tim zemljama.

Ovo djelo zasigurno daje dobar uvid u rudarenje u srednjoj Europi kroz stoljeća. Iako posljednji esej vremenski odskače od ostalih eseja, interesantan je baš zato što obrađuje novije rudarstvo koje je potaknuto utrkom za oružjem tijekom Hladnog rata. Samo štivo zanimljivo je i baš zbog vremenskih razlika može privući različite povjesničare s različitim afinitetima.

Marko BALAŠKO

EMMETT ROB, FRANK ZELKO, »MINDING THE GAP: WORKING ACROSS DISCIPLINES IN ENVIRONMENTAL STUDIES,« RCC PERSPECTIVES, NO. 2., 2014.

Suvremeno je doba donijelo nove ekološke probleme, a paralelno sa njima i potrebu da se rješavanju problema pristupi iz druge perspektive. Upravo je ovaj problem postao baza za pisanje zbornika »*Minding the Gap: Working Across Disciplines in Environmental Studies*«, izdanog 2014. godine u drugom broju. Akademici započinju rad u različitim disciplinama, prelazeći pritom okvire vlastite znanstvene discipline. Danas, u 21. stoljeću započinje rad sa botaničarima, književnim kritičarima, prirodnim znanostima uopće. Upravo je ovaj interdisciplinarni pristup omogućio duboko prožimanje problematike i pisanje opsežnijih, ali vjerodostojnijih studija upotrijebljenih nizom činjenica, eksperimenata i interpretacija, nadilazeći pritom domenu povijesne znanosti i dajući joj novu dimenziju. Kao što je istaknuto u *Uvodu*, cilj je ovog zbornika potaknuti razgovor, upoznavanje i križanje prirodnih i humanističkih znanosti u svrhu evolucije akademske zajednice. Osim stvarnih primjera, anegdota i vlastitih definicija koje pojedinih autora u narednih trinaest članaka, časopis je kao primarni cilj imao predstaviti pojmove »*interdisciplinarnosti*, »*multidisciplinarnosti* i »*transdisciplinarnosti*«, navesti prepreke zbog kojih se ovi modeli i metode izbjegavaju ili pak koriste, ali i naglasiti veliku učinkovitost i primjenjivost ovih strategija.

U prvom članku A. Ivakhiva pod naslovom »*The Discipline of Intercipline*«, autor ističe kako »*s pojavom novih problema stari alati nisu dovoljni za njihovo rješavanje*«. Upravo u interdisciplinarnosti pronalazi adekvatnu metodu za rješavanje niza fenomena, ali i navodi kako je za takav pristup potrebno istupiti iz komfort zone vlastite discipline i uploviti u onu drugu, najčešće nepoznatu. Osim segregiranosti humanističkih i prirodnih znanosti, kako bi se omogućili višperspektivni pogledi znanost

bi se prema mišljenju autora trebala usmjeriti na pitanje jezika i komunikacije, poništenje stručnog žargona i pojednostavljenje akademskog diskursa. Prema njegovom mišljenju, ovaj skok postaje nužan za proučavanje okoliša, stoga znanost treba pronaći zajednički jezik u stvaranju najboljeg scenarija za prirodu.

Članak »*Less is More*« J. M. Meyera, pojam transdisciplinarnosti naziva ambicioznom i dalekom težnjom. Svoj je ulomak posvetio razjašnjavanju problema stegovnih granica disciplina i njegovih ustaljenih metoda i vještina. Upravo te konvencionalne metode uzrokuju akademsku dekadentnost i onemogućuju napredovanje, suradnju i rješavanje problema koji zahtijevaju različite oblike znanja. Svoj je zaključak autor upotupio sa scenarijem revizije glavnog kurikulumu za znanost o okolišu. Upravo je iz potonjeg vidljiva daleka isključivost prirodnih i humanističkih znanosti. Dok su prema njegovim riječima humanističke znanosti nadilazile vlastite discipline, prirodne su nastojale »popuniti praznine«. Iako je primjer subjektivan doživljaj revizije, potrebno je postaviti pitanje nije li težnja određenih disciplina za dominacijom i natjecanjem onemogućila ravnopravan diskurs, marginalizirajući određenu znanost kao sekundarnu?

»*Multidisciplinarity, Interdisciplinarity, Indisciplinarity, and Transdisciplinarity: Similarities and Differences*«, naslov je trećeg članka, a ujedno i uvod u temu istog. B. Niscolescu svoj je rad usmjerio na definiranje ovih metoda. Prema njegovom shvaćanju, multidisciplinarnost uključuje proučavanje nekoliko tema, te u završnom obliku ugradnju perspektiva preuzetih iz nekoliko disciplina. Interdisciplinarnost se odnosi na prijenos metoda iz jedne u drugu disciplinu, a ujedno i razlaganje vlastite discipline. Indisciplinarnost označava kao prekršaj disciplinskih granica, negiranje i odstupanje od bilo koje metodologije, te transdisciplinarnost kao sinonim objedinjenja. Svrha je njegovog rada uputiti i prikazati razlike ovih metoda, često korištenih u neprikladnim kontekstima i diskursima zbog nepoznavanja njihovih karakteristika. Zahvaljujući ovom uvidu, moguće je provesti kategorizaciju višedisciplinskih radova, prepisujući im odgovarajuću metodologiju.

Kreutz A., svoj je rad pod naslovom »*Reconciling Theory and Practice: Transdisciplinary Insights from an Indigenous Case Study*« posvetila usklađivanju teorije i prakse. Koristeći svoj primjer kao ogledni uzorak u proučavanju iste, svoj transdisciplinarni pristup duguje profesionalnom iskustvu. U svojoj monografiji, istraživanju djece i okoliša, kombinirala je akademske i praktične doprinose te nadišla disciplinske granice. Prema riječima autorice »*Ovaj integrativni proces zahtjeva veći intelektualni angažman između disciplina, izazivajući svaku od osnovnih pretpostavki, teorija i metodologija*«. Također, osim upotrebe praktičnih istraživanjima, autorica ističe relevantnost uključivanja građana i lokalnih uprava u kako bi se postiglo bolje razumijevanje društveno-okolišnih tema.

Peti dio pod imenom »*Transdisciplinarity: Co-creation of Knowledge for the Future*« C. R. Binder posvećen je rješavanju problema koji zahtijevaju »*suočavanje sa kompleksnim, neodređenim, kontekstualiziranim i socijalno relevantnim pitanjima*«. Autorica donosi niz mogućnosti za prevladavanje ovih disciplinskih okvira. Prema istoj, potrebno je promijeniti tipove integracije znanja, te uključiti različite predstavnike svih društvenih sfera. Njihovim uključivanjem, osiguralo bi se odgovarajuće tumačenje rezultata te omogućio uvid specifična regionalna znanja. U nastavku teksta autorica navodi slučaj Weiz- Gleisdorf, u kojem su zahvaljujući suradnji i konzistentnoj analizi primjenjujući ove metode znanstvenici definirali sedam scenarija. Jedna je od njih postala vizija za energetska regiju Weiz-Gleisdorfa za 2050. godinu. Primjer koji je ponuđen pokazuje koliko je transdisciplinarni proces podložan dizajniranju, te koliko je njegovo generiranje znanja relevantno za budućnost.

Sljedeći odjeljak pod naslovom »*Institutions, Incentives, and Intellectual Movements*«, sastavljen od šest članaka svoje je istraživanje usmjerio na rješavanje jaza između prirodnih i humanističkih znanosti.

U prvom od ovih članaka T. Lekan u članku »*Toward a Problem-Centered Approach to Environmental Studies: Challenges and Prospects*«, svoj rad započinje vlastitim iskustvom u sudjelovanju u raznim interdisciplinarnim projektima. Iako ističe da svrha ovog rada nije objasniti metodološku podjelu, nastoji navesti niz plodonosnih suradnji nastalih iz povezivanja niza disciplina. Prema njegovom mišljenju »... naporni za interdisciplinarni rad ovise o zajedničkom smislu svrhe, uključenosti istraživača, sposobnosti stvaranja okruža povjerenja i međusobnog poštovanja, te dostupnosti institucionalnih poticaja.« U

ovom poglavlju predstavljena su žarišta problema i prepreke pri ovakvim vrstama projekata. Tradicionalni koncepti okvira stvaraju od interdisciplinarnosti samo neproduktivan fetiš, te jednako tako, poticaji su rezervirani uglavnom za pojedince. Kaj temeljni problem ovakvih projekata autor ističe kako predstavnici disciplina ne dolaze sa jednakom snagom ili institucionalnim položajem, stoga su već u prvim fazama oni gurnuti na rub projekata. Iako je vrlo malo sveučilišta prepoznalo ovu temeljnu napetost, ona koja su svoj napor usmjerila na ublažavanju istih stvorila su velike doprinose okolišu, stvarajući univerzalno primjenjive metode i strategije sa primjenjivim rezultatima.

Drugi članak pod imenom » *The Simplicity Complex*«, S. E. Campbell, prevladavanje je jezičnih barijera znanosti nazvala »kompleksom jednostavnosti«. U nastavku su opisane tri uspješne suradnje. Prva iz 2003. godine, *Planina Vanish: traženje utjecaja u doba izumiranja*, svoju uspješnost duguje priznavanju problema čiji se odgovori nalaze u domeni drugih znanosti. Upuštanje u proučavanje geoloških i evolucijskih pitanja, van matične discipline i simbiozom nekoliko disciplina projekt je zaživio i rezultirao zadovoljavajućim odgovorima i rješenjima. Sljedeći pod imenom »*Lice zemlje*« iz 2011. godine, još je jedan trijumf povezivanja humanističkih, umjetničkih i prirodnih znanosti povezanih u koherentnu »veliku silu«. Te posljednji, fokusiran na klimatske promjene, započet je kao inicijativa bez sredstava i poticaja. S vremenom, projekt je okupio 28 akademika koji su ponudili širok spektar disciplinskih perspektiva. Posljednji je projekt svoju uspješnost temeljio na pojednostavljenju informacija koje postaju dostupne i ljudima izvan malih skupina stručnjaka. Cilj je ovog poprilično jasan. Prevladavanjem jezične barijere i pojednostavljenjem stručnosti projekt je postigao jasnoću i razumijevanje. Prema riječima autorice, potrebno je stoga »...odlučiti koje su točke najrelevantnije i usredotočiti se na njih, ne na komplikacije, nijanse, pojedinosti ili rasprave koje pojedinca zanimaju kao stručnjaka. Sjetite se, razgovarate sa stručnjacima drugog polja, ne svog.«

Coates P. u članku »*In Praise of In- and Ill Disciplinarity, Hybrid Vigor, and Porosity*«, kao povjesničar okoliša izdvaja ovu hibridnu disciplinu kao polje egzaktnosti multidisciplinarnosti ili pak interdisciplinarnog nastojanja. Upravo u potonjoj autor prepoznaje nad-disciplinarni potencijal, visokoproduktivan teren između prirodnih, društvenih, umjetničkih i humanističkih znanosti. Prema riječima istog, »metodološka nečistoća« povijesti okoliša, njezina poroznost, ali i sveobuhvatnost čine ovu granu znanost jednom od najzahtjevnijih istraživačkih zadataka. Potencijal ovakvih istraživanja prepoznati su i od institucija koje javno podupiru i financiraju ovakve projekte. Kao jednog od njih autor navodi *Millenium Ecosystem Assessment*, projekt koji je mobilizirao aktivno sudjelovanje 1400 znanstvenika koji su predstavili niz disciplinskih područja. U daljnjem tekstu kritizira egoističnost humanističkih znanosti koje nerijetko promoviraju misao da nema okoline izvan povijesti i kulture, prema njima sva okruženja manje ili više ljudska kreacija. Svoj rad zaokružio je pitanjem koje postaje žila kucavica svih ovih članaka. »Nije li vrijeme da počnemo razmišljati u smislu ekološko-humanističke znanosti?«

Nova cjelina pod imenom »*Critique, Prattice, and Ecologies of the Future: A Vision for Environmental Studies in the Humanities*«, kritika je egoističnosti i dominaciji humanističkih znanosti, nerijetko nespremnih na suradnju i prevladavanje ustaljenih metoda. Ukorijenjeni interesi, utvrđene prakse i ograničena shvaćanja u suprotnosti su sa ekološkim etnosom, stoga se nerijetko perspektive drugih akademika i suradnika svrstavaju u sekundarnu ulogu. Kao glavni problem multidisciplinarnih znanosti autor ističe nepomirenost disciplina, od kojih svaka naglašava svoje stajalište, no malo se njih uključuje u vrednovanje perspektive one druge. Cilj je takvih projekata prije svega »...kritički procijeniti i nadmašiti nedostatke vlastitih položaja. Cilj nije disciplinarna potvrda ili reprodukcija sama po sebi.«, ističe E. Murphy. Ovaj nas članak upućuje i na probleme povjesničarskog arsenala. Dok se politička, vojna i društvena povijest ističu kao najrelevantniji aspekti i najzastupljenija tema povjesničarske znanosti, povijest okoliša nepošteno je marginalizirana, naizgled irelevantna drugim povjesničarima. Autor, ujedno i ekološki i antropološki povjesničar nastoji ukazati, rasvijetliti i dati novo ruho ovom gorućem problemu.

U članku »*Can Environmental Humanities Help Make a Better World?*«, autor P. Holm ukazuje kako je povjesničarski zanat svoja istraživanja usmjerio na utvrđivanje istina, kritiku društva, analizu društva i oblikovanje ideja i promjena. No, ukoliko njihov rad oblikuje i utječe na promjene, nije li ona zadužena i da osim kritike svijeta, pomaže i stvoriti bolji svijet? Može li povijest okoliša spasiti

svijet? Ovo bi pitanje uzdrimalo temelje povjesničarske discipline, zahtijevajući promjene postavka i revoluciju discipline. Prema riječima autora, povijest je najbolji medij, informator društva u traženju istine, stoga ona treba postati predvodilac avangrade. Osim društvenog korektiva, povijest okoliša može pridonijeti osvješćivanju, nadahnuti i ukazati na lekcije koje bi mogle promijeniti smjer društva. Posljednja cjelina dijalog je G. Mitmana i R. Nixona pod naslovom » *A Dialogue of Form, Knowledge, and Representation*« u kojem potonji znanstvenici raspravljaju o ustajalim oblicima znanja, te njihovoj nemogućnosti sinkronizacije i prilagodbe na dinamične procese u svijetu koji se mijenja. Prema mišljenju G. Mitmana, povijest i ekologija neodvojive su znanosti. Organizmi, uključujući ljude složeni su skupovi interspecijaliziranih interakcija i komunikacija, stoga ova simbioza postaje pravilo i zahtijeva poseban pristup. Na to koliko je moderno društvo objektiviziralo prirodu, egoistično označavajući čovjeka kao temeljne jedinice razvoja i rasta, upozorava R. Nixon. Kao primjere suživota i simbioze okoliša i čovjeka navodi autohtona plemena Amerike, Australije i drugih, ističući njihovu povezanost sa prirodom i okolišem u kojem žive. Dijalog je imao za cilj upozoriti na potrebu mijenjanja svijesti društva, razorne posljedice i moguće scenarije izazvane ljudskim djelovanjem na prirodu.

Ovaj je zbornik neosporive vrijednosti pri detektiranju problema između prirodnih i humanističkih znanosti, te ujedno i upozorenje. Zahvaljujući autorima navedenih članaka, svaki je od pojedinaca ukazao na jedan aspekt zapreka, isključivost i marginaliziranje neke od znanosti. Ukazali su na niz plodonosnih suradnja i programa, izvedenih zahvaljujući ublažavanju razlika i pojednostavljenju stručnog jezika. Postavlja se pitanje koje se latentno provlači kroz svi od ovih članaka. Hoće li egocentričnost, vlastiti interes i konvencionalni okvir disciplina onemogućiti suradnju za širu dobrobit svijeta? Nije li vrijeme da prirodne i humanističke znanosti pronađu zajednički jezik i započnu stvaranje najadekvatnijih i primjenjivih programa koji bi nadilazeći vlastite interese osigurali napredak čitave zajednice?

Blanka LOZIĆ

ESEH LJETNA ŠKOLA: PRIRODNA I KULTURNA BAŠTINA POD RAZLIČITIM UPRAVAMA / NATURAL AND CULTURAL HERITAGE UNDER DIFFERENT GOVERNMENTS, ZADAR, 4. – 7. SRPNJA 2017.

U razdoblju od 28. lipnja do 2. srpnja 2017. u Zagrebu je održana međunarodna znanstvena konferencija Europskog udruženja povijesti okoliša pod naslovom *Natures in between: Environments in areas of contacts among states, economic systems, cultures and religions*. Domaćini konferencije bili su Geografski odsjek Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za povijest Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Odjel za geografiju Sveučilišta u Zadru. Neposredno prije i poslije konferencije, a vezano uz nju, održani su terenski obilasci i ljetna škola o povijesti okoliša u Zadru.

Za sudionike konferencije su održana dva terenska obilaska na području Nacionalnog parka Kornati i Dugog otoka 26. lipnja i Ravnih kotara 27. lipnja 2017. U nacionalnom parku posjećeni su otoci Levrnaka i najveći otok Kornat s bizantskom utvrdom Turetom iz 6. st. Čitavo vrijeme nastavnici Odjela za geografiju, koji su bili vodiči obilazaka, su govorili o promjena okoliša kornatskih otoka koji su tijekom prošlosti bili vrlo intenzivni, a rezultirali su današnjim ogoljelim, stjenovitim krajolikom. Zadnja postaja prije povratka u Zadar bile su Sali, najveće naselje na Dugom otoku. Tamo su sudionici terena mogli vidjeti tradicionalne načine korištenja zemljišta i vodnih resursa (ograđene lokve, gusterne, cisterne...). Drug dan, 27. lipnja, organiziran je obilazak dijela Ravnih kotara, također dobrog primjera promjena krajolika tijekom prošlosti. Posjećeni su Maškovića Han, najzapadniji objekt civilne arhitekture Osmanskog Carstva na području Europe, Vransko jezero, aheološko nalazište Aserija s ostacima rimskog grada i poljoprivredna zadruga MASVIN.

Nakon završetka konferencije u Zagrebu, u Zadru je od 4. do 7. srpnja održana ljetna škola o povijesti okoliša pod naslovom *Prirodna i kulturna baština pod različitim upravama / Natural*

Ekonomska i ekohistorija *Economic- and Ecohistory*

Časopis za gospodarsku povijest i povijest okoliša

Journal for Economic History and Environmental History

Tema broja / Topic

Iz povijesti okoliša rijeke Drave
From the Drava River's Environmental History

Volumen XIII / Broj 13
Zagreb - Samobor 2017
ISSN 1845-5867
UDK 33 + 9 + 504.3

Nakladnici / Publishers:

Društvo za hrvatsku ekonomsku povijest i ekohistoriju
Society for Croatian Economic History and Environmental History
Ivana Lučića 3, HR - 10000 Zagreb
tel.: +385/1/4092-148, fax: +385/1/4092-879
sites.google.com/site/ekoekohist/

Izdavačka kuća Meridijani
p.p. 132, 10430 Samobor
tel.: 01/33-62-367, faks: 01/33-60-321
e-mail: meridijani@meridijani.com
www.meridijani.com

Glavni i odgovorni urednik / Editor-in-chief:

Hrvoje Petrić

Uredništvo / Editorial Staff:

Dragutin Feletar, Željko Holjevac, Mira Kolar-Dimitrijević, Dubravka Mlinarić, Nenad Moačanin,
Hrvoje Petrić, Drago Roksandić, Mirela Slukan Altić, Ivica Šute

Međunarodno uredničko vijeće / International Editorial Board:

Drago Roksandić - president/predsjednik (Zagreb), Daniel Barić (Le Havre-Pariz, Francuska), Slaven Bertoša (Pula), Zrinka Blažević (Zagreb), Tatjana Buklijaš (Auckland, New Zealand), Ljiljana Dobrovšak (Zagreb), Goran Đurđević (Požega), Josip Faričić (Zadar), Borna Fürst Bjeliš (Zagreb), Boris Golec (Ljubljana, Slovenija), Hrvoje Gračanin (Zagreb), Paul Hirt (Tempe, SAD), Andrej Hozjan (Maribor, Slovenija), Egidio Ivetic (Padova, Italija), Silvije Jerčinović (Križevci), Karl Kaser (Graz, Austrija), Isao Koshimura (Tokio, Japan), Marino Manin (Zagreb), Christof Mauch (München, Njemačka), Kristina Milković (Zagreb), Ivan Mirnik (Zagreb), Mirjana Morosini Dominick (Washington D.C., SAD), Géza Pálffy (Budimpešta, Mađarska), Daniel Patafta (Zagreb), Hrvoje Petrić (Zagreb), Lajos Rácz (Szeged, Mađarska), Gordan Ravančić (Zagreb), Marko Šarić (Zagreb), Mladen Tomorad (Zagreb), Jaroslav Vencalek (Ostrava, Češka), Milan Vrbanus (Slavonski Brod, Zagreb), Frank Zelko (Burlington, VT, SAD), Zlata Živaković Kerže (Osijek), Ivana Žebec Šilj (Zagreb)

UDK oznake članaka / Article's UDC markups:

Ivica Zvonar

Prijelom / Layout:

Saša Bogadi

Za nakladnike / Journal directors:

Petra Somek, Hrvoje Petrić

ISSN 1849-0190 (Online)

ISSN 1845-5867 (Tisak)

Tisak / Print by:

Bogadigrafika, Koprivnica 2017.

Adresa uredništva / Mailing addresses:

Hrvoje Petrić (editor/urednik)
Odsjek za povijest, Filozofski fakultet
Ivana Lučića 3, HR-10000 Zagreb
e-mail: hrvoje.petric@ffzg.hr
ili Vinka Vošickog 5, HR-48000 Koprivnica

Tiskano uz potporu Ministarstva znanosti i obrazovanja RH

Print supported by Ministry of science and education of Republic of Croatia

Na naslovnici / Cover:

Veduta Ptuja, foto Nataša Kolar

Ekonomsku i ekohistoriju referiraju:

CAB Abstracts
HISTORICAL ABSTRACTS, ABC CLIO Library, Santa Barbara, California, USA
AMERICA: HISTORY AND LIFE, Washington, USA
JOURNAL OF ECONOMIC LITERATURE (JEL), Pittsburgh, USA
CENTRAL AND EASTERN ONLINE LIBRARY, Frankfurt am Main, Deutschland
ECONLIT - AMERICAN ECONOMIC ASSOCIATION, Nashville, USA

Društvo za hrvatsku
ekonomsku povijest
i ekohistoriju

 Meridijani
IZDAVAČKA KUĆA

Izdano u Hrvatskoj